Longtransplantatie

Een longtransplantatie is een operatie waarbij een of twee longen vervangen worden door de longen van een donor. Dit is een zeer ingrijpende operatie. Alleen patiënten met een ernstige longaandoening met beperkte levensverwachting, waarvoor geen andere behandeling meer mogelijk is, komen hiervoor in aanmerking. Denk aan mensen met longemfyseem, longfibrose, taaislijmziekte of pulmonale hypertensie.

Longtransplantaties zijn in Nederland zo'n 35 jaar mogelijk. In 1989 voerden artsen in het St. Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein de eerste enkelzijdige longtransplantatie in Nederland uit. In 1990 werd hier de eerste dubbelzijdige longtransplantatie uitgevoerd.

De longtransplantaties in Utrecht zijn al lange tijd een samenwerking van het St. Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein en het Universitair Medisch Centrum Utrecht. De transplantaties worden tegenwoordig gedaan in het UMC Utrecht, de nacontrole is in het ziekenhuis waar de patiënt voorheen onder behandeling was. Behalve in het UMC Utrecht worden in Nederland ook longtransplantaties verricht in Groningen en Rotterdam. Wereldwijd vinden jaarlijks ruim 4600 longtransplantaties plaats, waarvan ongeveer 120 gezamenlijk in de drie transplantatiecentra in Nederland.

Recente cijfers van de Nederlandse Transplantatie Stichting laten zien dat na het eerste jaar van de longtransplantatie 90% van de patiënten nog in leven is, na 5 jaar is dit percentage 70%. De resultaten van het transplantatiecentrum UMC Utrecht / St. Antonius Ziekenhuis sluiten aan bij deze cijfers.

Meer over longtransplantatie

Een patiënt komt in aanmerking voor een longtransplantatie als er geen andere mogelijkheden meer zijn voor behandeling en er sprake is van een eindstadium longziekte.

De aanmelding voor longtransplantatie gebeurt door de eigen longarts van de patiënt. Het transplantatieteam beoordeelt op basis van de medische gegevens en een gesprek met de patiënt of deze in aanmerking komt voor een screening: een uitgebreid onderzoek dat moet uitwijzen of de patiënt aan de voorwaarden voldoet voor een succesvolle transplantatie.

Screening

Als uit de screening blijkt dat longtransplantatie kansrijk is en de patiënt aan de voorwaarden voldoet, komt deze op de wachtlijst. De wachttijd tot een longtransplantatie is niet te voorspellen. Bij (long) transplantaties werkt Nederland samen met andere Europese landen in Eurotransplant. Dit is een organisatie die de wachtlijst beheert en ervoor zorgt dat een transplantatie procedure in gang wordt gezet.

De urgentie van patiënten wordt uitgedrukt in de Long Allocatie Score (LAS). De patiënt met de hoogste LAS wordt opgeroepen voor longtransplantatie wanneer er donorlongen beschikbaar komen. Hierdoor komen patiënten die medisch gezien een transplantatie het hardst nodig hebben het eerste aan de beurt.

Operatie

Het wachten op donorlongen is vaak zwaar en kan lang duren, maar als eenmaal geschikte donorlongen beschikbaar komen, kan het snel gaan. De patiënt wordt gevraagd direct naar het ziekenhuis te komen voor de operatie. Dat kan midden in de nacht zijn. Als de donorlongen geschikt zijn, wordt de patiënt verder voorbereid op de operatie. Het komt helaas vaak voor dat patiënten zijn opgeroepen en dat de operatie niet door kan gaan omdat de longen toch niet geschikt zijn. Dit is vaak een grote teleurstelling voor de patiënt.

Als de donorlongen geschikt zijn voor transplantatie dan wordt dit direct doorgegeven aan de afdeling Longziekten van het UMC Utrecht waar de patiënt dan inmiddels verblijft. De ingreep duurt gemiddeld 6 tot 8 uur. Na de operatie gaat de patiënt naar de intensive care (IC). Hoe lang het verblijf daar duurt, kan verschillen van enkele dagen tot enkele weken. Direct na de transplantatie start intensieve begeleiding door de fysiotherapeut. Gemiddeld 4 tot 6 weken na de ingreep kunnen patiënten na een longtransplantatie naar huis.

Nieuw bestaan

Het leven van patiënten verandert enorm na de transplantatie. Als deze een succes is dan merken patiënten dat ze veel meer kunnen. Behalve de verandering van de lichamelijke conditie moeten patiënten en hun omgeving ook leren omgaan met het “nieuwe” bestaan. Daarin neemt medicijngebruik een belangrijke plaats in. Transplantatiepatiënten moeten levenslang medicijnen gebruiken, onder meer om afstoting van het donororgaan te voorkomen. Dat maakt hen en kwetsbaar voor infecties. Daarnaast hebben sommige patiënten last van de onzekerheid of de donorlongen wel of niet worden afgestoten.

Het eerste jaar na transplantatie wordt over het algemeen als zwaar ervaren. De meeste patiënten vinden het achteraf de moeite meer dan waard, en zien een grote verbetering op kortademigheid, conditie en het kunnen uitvoeren van activiteiten.

Expertise en ervaring

Het St. Antonius Longcentrum heeft veel ervaring met onderzoek en behandeling van longziekten. Patiënten met klachten en aandoeningen aan het ademhalingssyteem (luchtwegen en longen) kunnen bij ons terecht. Gespecialiseerde longartsen en longverpleegkundigen behandelen uiteenlopende aandoeningen zoals longfibrose, sarcoïdose, longontsteking, astma, apneu, longkanker, COPD, etc. Jaarlijks vinden er circa 400 longoperaties en 2000 slaapstudies plaats. Binnen het Longcentrum zijn er expertisecentra voor diverse zeldzame aandoeningen, zoals het ILD Expertisecentrum en het ROW Expertisecentrum.

Meer informatie

Meer informatie over longtransplantatie vindt u in onderstaande folders

De longtransplantatie (https://www.umcutrecht.nl/nl/behandeling/longtransplantatie)
De aanmelding (https://www.umcutrecht.nl/nl/voorlichting/aanmelding-longtransplantatie/folder)
Medicatie bij longtransplantatie
(https://www.umcutrecht.nl/nl/voorlichting/gebruik-van-geneesmiddelen-na-een-longtransplantatie/folder)
Leefregels na longtransplantatie
(https://www.umcutrecht.nl/nl/voorlichting/thuis-na-een-longtransplantatie/folder)

Voedingsrichtlijnen
(https://www.umcutrecht.nl/nl/voorlichting/voedingsrichtlijnen-na-longtransplantatie/folder)

Patiëntenbelangenvereniging Hart & longtransplantatie:
P/A Administratiekantoor A.P.N. Postbus 91, 4000 AB Tiel
E-mail: info@hartenlongtransplantatie.nl (mailto:info@hartenlongtransplantatie.nl) Tel: 030 656 9636
ma t/m do 10.00 - 14.00 uur

Nederlandse Transplantatie Stichting (https://www.transplantatiestichting.nl/)

Gerelateerde informatie

Aandoeningen

- Longfibrose (https://www.antoniusziekenhuis.nl/longfibrose)
- COPD (https://www.antoniusziekenhuis.nl/copd)
- Pulmonale hypertensie (PH) (https://www.antoniusziekenhuis.nl/pulmonale-hypertensie-ph)

Specialismen

- Longcentrum (https://www.antoniusziekenhuis.nl/longcentrum)

Contact Longcentrum **T 088 320 14 00**